

Dokument na schôdzu

A8-0353/2018

24.10.2018

SPRÁVA

o minimálnych normách pre menšiny v EÚ
(2018/2036(INI))

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

Spravodajca: József Nagy

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
MENŠINOVÉ STANOVISKO	22
INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE	23
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	24

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o minimálnych normách pre menšiny v EÚ (2018/2036(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 2 a článok 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) a článok 19 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na články 10, 21 a 22 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na smernicu Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod,
- so zreteľom na kodanské kritériá a súbor pravidiel Únie, ktoré musí kandidátska krajina splniť, ak chce pristúpiť k Únii (tzv. *acquis*),
- so zreteľom na Deklaráciu OSN o právach osôb patriacich k národnostným alebo etnickým, náboženským a jazykovým menšinám a na Deklaráciu OSN o právach pôvodného obyvateľstva,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, ktorú prijalo Valné zhromaždenie OSN v roku 1948,
- so zreteľom na rezolúciu OSN A/RES/60/7 o spomienke na holokaust, ktorú prijalo Valné zhromaždenie 1. novembra 2005,
- so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach a jeho protokoly, najmä protokol č. 12 o nediskriminácii,
- so zreteľom na správu o základných právach z roku 2018, ktorú vydala Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA), a na jej druhý prieskum EÚ týkajúci sa menšín a diskriminácie (EÚ – MIDIS II),
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím prijatý 13. decembra 2006 a na jeho opčný protokol (A/RES/61/106),
- so zreteľom na Rámcový dohovor Rady Európy na ochranu národnostných menšín a Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov,
- so zreteľom na rezolúciu Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 1985 o postavení a právach národnostných menšín v Európe, ktorá bola prijatá v roku 2014,
- so zreteľom na rezolúciu Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 2153 o podpore začlenenia Rómov a kočovníkov, ktorá bola prijatá v roku 2017,
- so zreteľom na rezolúciu Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 2196 o ochrane a podpore regionálnych alebo menšinových jazykov v Európe, ktorá bola prijatá v roku 2018,

- so zreteľom na rezolúciu Kongresu miestnych a regionálnych samospráv pri Rade Európy č. 424 o regionálnych a menšinových jazykoch v dnešnej Európe, ktorá bola prijatá v roku 2017,
- so zreteľom na odporúčanie Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 1201 na dodatkový protokol o právach menšín k Európskemu dohovoru o ľudských právach, ktoré bolo prijaté v roku 1993,
- so zreteľom na vyhlásenie Výboru ministrov Rady Európy o náraste neznášanlivosti a rasovo motivovanom násilí voči Rómom v Európe, ktoré bolo prijaté 1. februára 2012,
- so zreteľom na usmernenie č. 5 o vzťahoch medzi Radou Európy a Európskou úniou prijaté na treťom samite hláv štátov a predsedov vlád Rady Európy, ktorý sa konal 16. a 17. mája 2005 vo Varšave,
- so zreteľom na Kodanský dokument Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) z roku 1990 a na mnohé tematické odporúčania a usmernenia týkajúce sa práv menšín, ktoré vydal Vysoký komisár OBSE pre otázky národnostných menšín a Úrad OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva,
- so zreteľom na smernicu Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. februára 2018 o ochrane a nediskriminácii menšín v členských štátoch EÚ²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2017 o aspektoch základných práv v integrácii Rómov v EÚ: boj proti neznášanlivosti voči Rómom³,
- so zreteľom na rámcové rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. decembra 2016 o situácii v oblasti základných práv v Európskej únii⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. apríla 2015 pri príležitosti Medzinárodného dňa Rómov – odpor voči Rómom v Európe a uznanie pamätného dňa v EÚ ako pripomienky na genocídu Rómov počas 2. svetovej vojny⁶,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. septembra 2013 o ohrozených európskych jazykoch a jazykovej rozmanitosti v Európskej únii⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 8. júna 2005 o ochrane menšín a politikách boja proti

¹ Ú. v. ES L 180, 19.7.2000, s. 22.

² Prijaté texty, P8_TA(2018)0032.

³ Prijaté texty, P8_TA(2017)0413.

⁴ Ú. v. EÚ L 328, 6.12.2008, s. 55.

⁵ Prijaté texty, P8_TA(2016)0485.

⁶ Ú. v. EÚ C 328, 6.9.2016, s. 4.

⁷ Ú. v. EÚ C 93, 9.3.2016, s. 52.

diskriminácii v rozšírenej Európe⁸,

- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. decembra 2017 o občianstve EÚ za rok 2017: Posilnenie práv občanov v Únii demokratickej zmeny⁹;
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2016 s odporúčaniami pre Komisiu o zriadení mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva¹⁰,
 - so zreteľom na rozhodnutie a judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, najmä na vec T-646/13 (Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe/Komisia), a na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva,
 - so zreteľom na správy a prieskumy agentúry FRA, napríklad na jej správu Rešpektovanie a ochrana príslušníkov menšín v období 2008 – 2010, ako aj na iné relevantné správy vnútroštátnych, európskych a medzinárodných organizácií a MVO o tejto otázke,
 - so zreteľom na činnosť a zistenia medziskupiny Európskeho parlamentu pre tradičné menšiny, národnostné komunity a jazyky,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a stanovisko Výboru pre kultúru a vzdelávanie (A8-0353/2018),
- A. keďže práva osôb patriacich k menšinám sú neoddeliteľnou súčasťou ľudských práv, ktoré sú univerzálne, nedeliteľné a nezávislé; keďže ochrana a podpora práv menšín je nevyhnutná na zabezpečenie mieru, bezpečnosti a stability a na podporu tolerancie, vzájomného rešpektu, porozumenia a spolupráce medzi všetkými osobami žijúcimi na určitom území;
- B. keďže EÚ je mozaikou kultúr, jazykov, náboženstiev, tradícií a histórie, čím predstavuje spoločenstvo rozmanitých občanov zjednotených ich spoločnými základnými hodnotami; keďže toto bohatstvo Európy nie je danosť a malo by sa chrániť a podporovať;
- C. keďže približne 8 % občanov EÚ patrí k národnostnej menšine a približne 10 % hovorí regionálnym alebo menšinovým jazykom; keďže pretrvávajúce obťažovanie, diskriminácia vrátane viacnásobnej a prierezovej diskriminácie a násilie obmedzujú schopnosť ľudí plne si uplatňovať svoje základné práva a slobody a oslabujú ich rovnocennú účasť na dianí v spoločnosti;
- D. keďže ochrana práv osôb patriacich k menšinám môže pomôcť pri budovaní udržateľnej budúcnosti pre Európu a prispieť k zaručeniu dodržiavania zásad ľudskej dôstojnosti, rovnosti a nediskriminácie; keďže prospech z toho nebudú mať len menšiny, ale táto ochrana a podpora prinesie stabilitu, hospodársky rozvoj a prosperitu všetkým ľuďom;

⁸ Ú. v. EÚ C 124 E, 25.5.2006, s. 405.

⁹ Prijaté texty, P8_TA(2017)0487.

¹⁰ Prijaté texty, P8_TA(2016)0409.

- E. keďže Lisabonskou zmluvou sa pojem „osoby patriace k menšinám“ zaviedol do primárneho práva EÚ, pričom išlo o úplne prvú výslovnú zmienku tohto pojmu v histórii právnych predpisov EÚ; keďže v článku 2 ZEÚ sa stanovuje, že „Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám“ a že „tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi“; poznamenáva, že ide o spoločné hodnoty všetkých členských štátov a EÚ a každý členský štát ich musí podporovať a aktívne presadzovať vo všetkých svojich politikách, a to konzistentne vo vnútorných, ako aj vonkajších politikách; keďže tieto práva si zaslúžia rovnaké uplatňovanie ako iné práva ukotvené v zmluvách;
- F. keďže pojem „menšiny“ nie je v zmluvách EÚ vymedzený, čo zodpovedá prístupu medzinárodného práva; keďže v článku 17 ZEÚ sa uvádza, že Komisia musí zabezpečiť uplatňovanie zmlúv;
- G. keďže podľa článku 19 ZFEÚ môže Rada po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, jednomyselne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prijať opatrenia na boj proti diskriminácii;
- H. keďže na základe Charty základných práv Európskej únie sa pojem „národnostné menšiny“ stal pojmom práva EÚ; keďže v článku 21 charty sa výslovne zdôrazňuje, že diskriminácia je zakázaná; keďže osobitná pozornosť by sa mala venovať ochrane základných práv osôb v najzraniteľnejších situáciách;
- I. keďže pokiaľ ide o stanovenie občianstva Únie, v článku 9 ZEÚ sa výslovne uvádza, že Únia dodržiava zásadu rovnosti svojich občanov, ktorým sa dostáva rovnakej pozornosti zo strany jej inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr;
- J. keďže Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín a charta jazykov sú hlavné úspechy medzinárodného systému ochrany menšín a významné medzinárodné nástroje stanovujúce normy pre štáty, ktoré sú ich zmluvnými stranami; keďže účinok príslušných dohôd je oslabený pomalým procesom ratifikácie, výhradami, ktoré predložili zmluvné strany, a nedostatočnou kontrolou, čo spôsobuje závislosť ich uplatňovania od dobrej vôle štátov; keďže systematické nevykonávanie rozsudkov, rozhodnutí a odporúčaní vedie tiež k normalizácii nedodržiavania týchto dvoch medzinárodných nástrojov;
- K. keďže pri vypracúvaní spoločných európskych minimálnych noriem na ochranu práv osôb patriacich k menšinám by sa mali brať do úvahy osvedčené postupy, ktoré sa už používajú v členských štátoch, napríklad v Taliansku (Alto Adige/Južné Tirolsko) alebo v Nemecku (Šlezvicko-Holštajnsko);
- L. keďže práva osôb patriacich k menšinám sú zaručené mnohostrannými, ako aj dvojstrannými medzinárodnými dohodami a sú zakotvené do ústavnoprávnych systémov mnohých členských štátov a keďže ich dodržiavanie je významnou podmienkou posudzovania úrovne právneho štátu;
- M. keďže smernica o rasovej rovnosti (2000/43/ES) predstavuje kľúčové právne opatrenie

na boj proti etnickej a rasovej diskriminácii; keďže niekoľko členských štátov ju ešte stále nevykonáva v plnej miere; keďže podľa článku 5 smernice o rasovej rovnosti pre zabezpečenie úplnej rovnosti nebráni zásada rovnakého zaobchádzania žiadnemu členskému štátu zachovávať alebo prijímať osobitné opatrenia na predchádzanie nevýhodám súvisiacim s rasou alebo etnickým pôvodom a na ich vyrovnanie;

- N. keďže motto Európskej únie znie „Zjednotení v rozmanitosti“, tak ako bolo prijaté v roku 2000, a vyzdvihuje rešpektovanie rozmanitosti ako jednu zo základných hodnôt Európskej únie;
- O. keďže kodanské kritériá sú súčasťou prístupových kritérií EÚ; keďže jedno z troch kodanských kritérií od krajín jasne vyžaduje, aby zaručili demokraciu, právny štát, ľudské práva a rešpektovanie a ochranu menšín; keďže po tom, ako sa kandidátska krajina stane členským štátom, už nedochádza k žiadnemu monitorovaniu práv menšín;
- P. keďže zo skúseností vyplýva, že predvstupové krajiny sú ochotnejšie dodržiavať kodanské kritériá; keďže pre neexistenciu primeraného rámca, ktorý by zaručoval plnenie týchto kritérií po pristúpení, dochádza v mnohých členských štátoch po nadobudnutí členstva v EÚ k závažnému regresu; keďže EÚ stále nemá spoločné normy na úrovni Únie na ochranu menšín v členských štátoch;
- Q. keďže v súčasnosti má Únia k dispozícii len nástroje s obmedzenou účinnosťou, pomocou ktorých môže reagovať na systematické a inštitucionálne prejavy diskriminácie, rasizmu a xenofóbie; keďže napriek mnohým výzvam určeným Komisii sa podnikli iba obmedzené kroky na zabezpečenie účinnej ochrany osôb patriacich k menšinám;
- R. keďže treba vyvinúť silné mechanizmy a procesy týkajúce sa rešpektovania zásad právneho štátu, aby sa zabezpečilo dodržiavanie zásad a hodnôt vyplývajúcich zo zmluvy v celej Únii; keďže rešpektovanie práv osôb patriacich k menšinám je základnou zložkou týchto hodnôt; keďže by mali existovať účinné mechanizmy na odstránenie zostávajúcich nedostatkov; keďže tieto mechanizmy by mali byť založené na dôkazoch, mali by byť objektívne, nediskriminačné, v súlade so zásadami subsidiarity, nevyhnutnosti a proporcionality, mali by sa vzťahovať tak na členské štáty, ako aj na inštitúcie Európskej únie, a mali by byť založené na odstupňovanom prístupe zahŕňajúcom preventívne a nápravné opatrenia; keďže Parlament vyjadril podporu tejto veci vo svojom uznesení z 25. októbra 2016 o zriadení mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva¹¹, ktorý by mohol byť ústredným prvkom koordinovaného európskeho prístupu k správe vecí verejných, ktorý v súčasnosti neexistuje;
- S. keďže jazyky sú neoddeliteľnou súčasťou európskej identity a najbezprostrednejším prejavom kultúry; keďže rešpektovanie jazykovej rozmanitosti je základnou hodnotou EÚ, ako je stanovené napríklad v článku 22 charty a v preambule ZEÚ, ktorá sa odvoláva na inšpiráciu „z kultúrneho, náboženského a humanistického dedičstva Európy, z ktorého sa vyvinuli univerzálne hodnoty nezrušiteľných a nescudziteľných práv ľudskej bytosti, slobody, demokracie, rovnosti a právneho štátu“;

¹¹ Prijaté texty, P8_TA(2016)0409.

- T. keďže jazyková rozmanitosť je významnou súčasťou kultúrneho bohatstva regiónu; keďže 40 až 50 miliónov ľudí v EÚ hovorí jedným z jeho 60 regionálnych a menšinových jazykov, z ktorých niektoré sú vážne ohrozené; keďže ústup menšinových jazykov je pozorovateľný v celej Európe; keďže jazyky, ktorými hovoria malé komunity a ktoré nemajú oficiálny štatút, sú ešte viac vystavené riziku zániku;
- U. keďže odhadom jedna osoba z tisíce používa ako svoj primárny jazyk národný posunkový jazyk; keďže tieto jazyky by mali získať oficiálny štatút;
- V. keďže v inkluzívnych spoločnostiach je dôležitá individuálna identita aj národná identita, pričom jedna nevylučuje druhú; keďže vnútroštátne legislatívne systémy členských štátov sa vyznačujú značnými nedostatkami, pokiaľ ide o menšiny, a nízkou úrovňou harmonizácie a symetrie;
- W. keďže kultúrne dedičstvo Európy je bohaté a rozmanité; keďže kultúrne dedičstvo obohacuje životy občanov; keďže článok 3 ZEÚ potvrdzuje, že Únia „rešpektuje svoju bohatú kultúrnu a jazykovú rozmanitosť a zabezpečuje zachovávanie a zveľádovanie európskeho kultúrneho dedičstva“; keďže osoby patriace k menšinám, ktoré žijú v Európe už po stáročia, prispievajú k tomuto bohatému, jedinečnému a rôznorodému dedičstvu a sú neoddeliteľnou súčasťou európskej identity;
- X. keďže medzi členskými štátmi existujú veľké rozdiely v uznávaní menšín a rešpektovaní ich práv; keďže menšiny v celej EÚ stále čelia inštitucionalizovanej diskriminácii a znevažujúcim stereotypom a dokonca aj ich nadobudnuté práva sú často obmedzované alebo uplatňované selektívne;
- Y. keďže je rozdiel medzi ochranou menšín a antidiskriminačnými politikami; keďže nediskriminácia nestačí na zastavenie asimilácie; keďže skutočná rovnosť presahuje prosté zdržanie sa diskriminácie a znamená, že sa menšinám zaručí uplatňovanie ich práv, napríklad práva na identitu, používanie jazyka a vzdelávanie, ako aj kultúrnych a občianskych práv, a to na rovnocennej úrovni s väčšinou;
- Z. keďže vzostup xenofóbneho násillia a nenávisťných slovných prejavov v Európskej únii, často s podporou krajne pravicových síl, sa dotýka osôb patriacich k menšinám a je na ne zacielený;
- AA. keďže občania EÚ, ktorí patria k menšinám, očakávajú, že na európskej úrovni sa prijme viac opatrení na ochranu ich práv, o čom svedčí veľký počet petícií predložených v tejto súvislosti Európskemu parlamentu;
- AB. keďže európska iniciatíva občanov Minority SafePack získala v celej EÚ 1 215 879 podpisov, čo dokazuje vôľu týchto občanov EÚ posilniť legislatívny rámec, ktorým sa riadia politiky v oblasti menšín na úrovni EÚ;
- AC. keďže stále je toho ešte veľmi veľa, čo treba zlepšiť, pokiaľ ide o účinnosť spôsobu, akým sa v EÚ ochrana práv menšín zavádza do praxe; keďže legitimita demokratických inštitúcií je založená na zapojení a zastupovaní všetkých skupín v spoločnosti vrátane osôb patriacich k menšinám;
- 1. pripomína, že členské štáty majú povinnosť zaručiť menšinám úplné uplatňovanie ich

ľudských práv, či už ako jednotlivcom alebo ako komunit;

2. pripomína, že aj keď je ochrana menšín súčasťou kodanských kritérií, ktoré sa vzťahujú tak na kandidátske krajiny, ako aj na členské štáty, neexistuje žiadna záruka toho, že kandidátske krajiny budú dodržiavať záväzky vyplývajúce z kodanských kritérií aj po tom, ako sa stanú členskými štátmi;
3. konštatuje, že EÚ stále nemá dostatok účinných nástrojov na monitorovanie a presadzovanie dodržiavania práv menšín; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že v oblasti ochrany menšín EÚ buď považuje za samozrejmy predpoklad, že jej členské štáty menšinové práva dodržiavajú, alebo sa spolieha na vonkajšie monitorovacie nástroje, ako sú nástroje OSN, Rady Európy alebo OBSE;
4. konštatuje, že dodržiavanie kodanských kritérií štátmi pred ich pristúpením k EÚ, ako aj po ich pristúpení k EÚ sa musí neustále monitorovať a musí byť predmetom neustáleho dialógu v rámci Parlamentu, Komisie a Rady a medzi nimi; zdôrazňuje potrebu komplexného systému ochrany menšín na úrovni EÚ, ktorý bude dopĺňať spoľahlivý monitorovací mechanizmus;
5. pripomína, že v súlade s článkom 17 ods. 1 ZEÚ má Komisia ako strážkyňa zmlúv legitimitu a právomoc zabezpečovať, aby všetky členské štáty dodržiavali zásady právneho štátu a iné hodnoty uvedené v článku 2 ZEÚ; z tohto dôvodu sa domnieva, že opatrenia prijímané Komisiou na plnenie tejto úlohy a na zaistenie toho, aby podmienky, ktoré existovali pred pristúpením členského štátu k EÚ, sa naďalej plnili, neporušujú zvrchovanosť členských štátov;
6. pripomína, že v rámci existujúcich medzinárodných noriem má každý členský štát právo vymedziť, ktoré osoby patria k národnostným menšinám;
7. pripomína, že na úrovni EÚ neexistuje žiadna spoločná norma pre práva menšín, ani spoločná dohoda o tom, koho možno považovať za osobu patriacu k menšine; poznamenáva, že pojem „menšiny“ nie je vymedzený ani v Deklarácii OSN o právach osôb patriacich k národnostným alebo etnickým, náboženským a jazykovým menšinám, ani v Rámcovom dohovore na ochranu národnostných menšín; zdôrazňuje, že je potrebné chrániť všetky národnostné alebo etnické, náboženské a jazykové menšiny, bez ohľadu na vymedzenie, a že akékoľvek vymedzenie by sa malo uplatňovať flexibilne, keďže faktické začlenenie príjemcov pod ochranu menšinových práv je často súčasťou evolučného procesu, ktorý časom môže viesť k formálnemu uznaniu; odporúča, aby vymedzenie pojmu „národnostná menšina“ s ohľadom na zásady subsidiarity, proporcionality a nediskriminácie vychádzalo z vymedzenia stanoveného v odporúčaní Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 1201(1993) na dodatkový protokol o právach menšín k Európskemu dohovoru o ľudských právach, a teda ako skupinu osôb v určitom štáte, ktoré:
 - majú trvalý pobyt na území tohto štátu a sú jeho občanmi,
 - udržiavajú s týmto štátom dlhotrvajúce, pevné a trvalé väzby,
 - sa vyznačujú charakteristickými etnickými, kultúrnymi, náboženskými alebo jazykovými črtami,

- sú zastúpené v dostatočnom počte, hoci ich je menej ako ostatných obyvateľov daného štátu alebo regiónu daného štátu,
 - majú záujem spoločne zachovávať to, čo vytvára ich spoločnú identitu, vrátane ich kultúry, tradícií, náboženstva alebo jazyka;
8. pripomína usmernenie č. 5 o vzťahoch medzi Radou Európy a Európskou úniou prijaté na samite hláv štátov a predsedov vlád Rady Európy, ktorý sa konal 16. a 17. mája 2005 vo Varšave, v ktorom sa uvádza, že Európska únia „sa v rámci svojich právomocí usiluje transponovať tieto aspekty dohovorov Rady Európy do práva Európskej únie“;
 9. konštatuje, že niektoré časti ustanovení Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín a Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov (ďalej aj „charta jazykov“) patria do rozsahu právomocí EÚ, a pripomína záver agentúry FRA, podľa ktorého Únia síce nemá všeobecnú legislatívnu právomoc rozhodovať o problematike ochrany národnostných menšín, avšak „môže rozhodovať o rôznych otázkach, ktoré majú vplyv na osoby patriace k národnostným menšinám“;
 10. domnieva sa, že treba vypracovať legislatívny návrh o minimálnych normách ochrany menšín v EÚ, a to na základe riadneho posúdenia vplyvu a v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality, ktoré sa uplatňujú v súvislosti s členskými štátmi, s cieľom zlepšiť situáciu menšín a chrániť práva, ktoré sa už vo všetkých členských štátoch uplatňujú, a zároveň zabrániť dvojitém normám; domnieva sa, že bez toho, aby boli dotknuté zásady subsidiarity a proporcionality, by takéto normy mali vychádzať z noriem, ktoré už boli kodifikované v medzinárodných právnych nástrojoch, a že takéto normy by mali byť pevne zakotvené v právnom rámci zaručujúcom demokraciu, právny štát a základné práva v celej EÚ a mal by ich dopĺňať fungujúci monitorovací mechanizmus; žiada Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, aby ich právne systémy osobám patriacim k menšinám zaručovali, že nebudú diskriminované, a aby prijali a vykonávali cielené ochranné opatrenia;
 11. pripomína, že ochrana práv menšín je súčasťou návrhu na uzatvorenie paktu Únie o demokracii, právnom štáte a základných právach; v tejto súvislosti pripomína svoju žiadosť, ktorú vyslovil vo svojom uznesení z 25. októbra 2016 o mechanizme EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva, a opakuje svoju žiadosť adresovanú Komisii, aby predložila návrh na uzatvorenie paktu Únie o demokracii, právnom štáte a základných právach; vyzýva Komisiu, aby začlenila práva menšín do všetkých možných podčastí mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva;
 12. nabáda Komisiu, aby na úrovni Únie zriadila orgán (buď v rámci existujúcich štruktúr, alebo ako samostatný orgán) na uznanie a ochranu práv menšín v EÚ;
 13. víta úspešnú registráciu a zber podpisov v rámci európskej iniciatívy občanov s názvom Minority SafePack, ktorou sa požaduje vytvorenie európskeho rámca na ochranu menšín; nabáda Európsku komisiu, aby preskúmala spôsoby, ktorými by bolo možné lepšie zastupovať záujmy a potreby menšín na úrovni EÚ;
 14. naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili uplatňovanie práv osôb patriacich k menšinám na zachovanie, ochranu a rozvoj ich vlastnej identity a aby prijali potrebné opatrenia na podporu účinného zapojenia menšín do spoločenského,

hospodárskeho a kultúrneho života a do vecí verejných;

15. pripomína, že občianstvo EÚ sa získava prostredníctvom štátnej príslušnosti členského štátu, ktorú upravujú vnútroštátne právne predpisy; pripomína, že pokiaľ ide o prístup k štátnemu občianstvu, členské štáty by sa mali riadiť zásadami práva EÚ, ako sú zásady proporcionality a nediskriminácie, ktoré sú dobre rozpracované v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie; keďže v článku 20 ZFEÚ sa stanovuje, že každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu, je zároveň občanom Únie a vzťahujú sa na ňu práva a povinnosti zakotvené v zmluvách a charte; pripomína, že podľa zmlúv musia inštitúcie EÚ venovať každému občanovi EÚ rovnakú pozornosť;
16. pripomína svoje hlboké znepokojenie nad počtom Rómov bez štátnej príslušnosti v Európe, čo je situácia, ktorá vedie k úplnému odopieraniu ich prístupu k sociálnemu systému, vzdelávaniu a službám zdravotnej starostlivosti, a vytláča ich na úplný okraj spoločnosti; žiada členské štáty, aby vyriešili situáciu osôb bez štátnej príslušnosti a zabezpečili požívanie základných ľudských práv u všetkých;
17. vyzýva členské štáty, aby prijali účinné opatrenia na odstránenie všetkých prekážok, ktoré osobám patriacim k menšinám bránia mať prístup k systému zdravotnej starostlivosti; poznamenáva, že menšinové skupiny majú horší prístup k zdravotným službám a informáciám o zdraví; nabáda Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že menšiny budú mať bez akejkoľvek diskriminácie prístup k fyzickej aj duševnej zdravotnej starostlivosti;
18. vyzýva Európsku úniu, aby pristúpila k Rámcovému dohovoru na ochranu národnostných menšín a k charte jazykov, a členské štáty, aby ich ratifikovali a dodržiavali zásady stanovené v týchto dokumentoch; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby sa zdržali konania, ktoré je v rozpore s týmito zásadami; zdôrazňuje, že inštitúcie a členské štáty EÚ musia pri vytváraní minimálnych noriem pre menšiny v EÚ upustiť od prijímania právnych predpisov a správnych opatrení, ktoré oslabujú alebo obmedzujú práva osôb patriacich k menšinám;
19. opätovne potvrdzuje, že domorodé obyvateľstvo by pri uplatňovaní svojich práv nemalo byť nijako diskriminované a malo by mať právo na dôstojnosť a rozmanitosť svojej kultúry, tradícií, dejín a aspirácií, čo sa musí vhodne odrážať vo vzdelávaní a v informovaní verejnosti; nabáda tie členské štáty, ktoré tak ešte neučinili, aby ratifikovali dohovor o domorodom a kmeňovom obyvateľstve (dohovor MOP č. 169) a aby ho v dobrej viere vykonávali;
20. domnieva sa, že v EÚ by sa mali vypracovať spoločné minimálne európske normy pre ochranu práv osôb patriacich k menšinám, ktoré sa budú riadiť procesnými zásadami dobrého susedstva a priateľských vzťahov a ktorými sa zabezpečí spolupráca medzi členskými štátmi, ako aj spolupráca so susednými krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ, a ktoré sa budú opierať o vykonávanie medzinárodných štandardov a noriem; domnieva sa, že prijatie spoločných minimálnych európskych noriem by nemalo oslabovať už existujúce práva a normy na ochranu osôb patriacich k menšinám; pripomína potrebu plniť záväzky a dodržiavať zásady prijaté a zavedené v rámci OBSE, najmä záväzky a zásady uvedené v jej tematických odporúčaníach a usmerneniach; pripomína, že Komisia tieto normy zohľadnila už v rámci kodanských kritérií počas prístupových rokovaní; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby uplatňovala rovnaké

normy na všetky členské štáty EÚ;

21. zdôrazňuje, že samotné politiky nediskriminácie nevyriešia problémy, ktorým menšiny čelia, a nezastavia ich asimiláciu; konštatuje, že osoby patriace k menšinám sú súčasťou osobitnej kategórie, pokiaľ ide o právo na opravné prostriedky, a majú špecifické potreby, ktoré musia byť naplnené, ak majú tieto osoby dosiahnuť úplnú a skutočnú rovnosť, a že ich práva vrátane práva slobodne sa vyjadrovať, chrániť a rozvíjať svoju kultúrnu či jazykovú identitu treba rešpektovať a presadzovať, pričom zároveň treba zohľadniť identitu, hodnoty a zásady štátu, v ktorom majú pobyť; nabáda Komisiu, aby podporovala pravidelné monitorovanie jazykovej a kultúrnej rozmanitosti v EÚ;
22. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby naďalej podporovali a financovali zhromažďovanie spoľahlivých a presných údajov o rovnosti na základe diskusií so zástupcami menšín s cieľom merať nerovnosti a diskrimináciu; požaduje účinné celoeurópske monitorovanie situácie národnostných a jazykových menšín; domnieva sa, že agentúra FRA by mala dôslednejšie monitorovať diskrimináciu národnostných a etnických menšín v členských štátoch;
23. uznáva významnú úlohu občianskej spoločnosti a mimovládnych organizácií v rámci ochrany menšín, boji proti diskriminácii a presadzovaní práv menšín; nabáda Komisiu a členské štáty, aby podporovali dostatočné financovanie a podporu pre tieto organizácie;
24. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaručili ochranu menšín v rámci menšín a bojovali proti nerovnostiam v rámci nerovností, keďže ľudia patriaci k menšinám často čelia viacnásobnej a prierezovej diskriminácii; žiada Komisiu a členské štáty, aby uskutočnili prieskum s cieľom riešiť zložitú otázku viacnásobnej a prierezovej diskriminácie;

Boj proti diskriminácii, trestným činom z nenávisti a nenávisťným prejavom

25. je znepokojený alarmujúcim zvýšením výskytu trestných činov z nenávisti a nenávisťných prejavov motivovaných rasizmom, xenofóbiou a náboženskou netoleranciou voči menšinám v Európe; vyzýva EÚ a členské štáty, aby posilnili boj proti trestným činom z nenávisti a proti diskriminačným postojom a diskriminačnému správaniu; vyzýva Komisiu a agentúru FRA, aby pokračovali vo svojej práci v oblasti monitorovania trestných činov z nenávisti a nenávisťných prejavov v členských štátoch namierených proti menšinám a aby o prípadoch a tendenciách podávali pravidelné správy;
26. jednoznačne odsudzuje všetky formy diskriminácie z akýchkoľvek dôvodov a všetky formy segregácie, nenávisťných prejavov, trestných činov z nenávisti a sociálneho vylúčenia a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby jasne odsúdili a potrestali popieranie zverstiev voči národnostným a etnickým menšinám; opakuje svoj postoj vyjadrený v uznesení z 25. októbra 2017 o aspektoch základných práv v integrácii Rómov v EÚ: boj proti neznášanlivosti voči Rómom; pripomína, že všetkým európskym občanom by sa mala poskytovať rovnaká pomoc a ochrana bez ohľadu na ich etnický či kultúrny pôvod; vyzýva Komisiu, aby vytvorila európsky rámec v oblasti boja proti xenofóbne násiliu a nenávisťným prejavom voči ľuďom, ktorí patria k menšinám, a členské štáty, aby vypracovali konkrétne národné plány v tejto oblasti;
27. zdôrazňuje, že členské štáty by mali podporovať vzájomné priateľské a stabilné vzťahy,

- a nabáda ich, aby udržiavali otvorený a podporný dialóg so susednými krajinami, najmä v pohraničných regiónoch, ktoré sa môžu vyznačovať niekoľkými jazykmi a kultúrami;
28. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začali vykonávať činnosti zamerané na zvyšovanie informovanosti, ktorými upozornia obyvateľstvo EÚ na rozmanitosť, a aby podporovali všetky mierové formy prejavu menšinových kultúr; nabáda členské štáty, aby zahrnuli históriu národnostných a etnických menšín do učebných osnov a podporovali kultúru tolerancie na školách; nabáda Komisiu a členské štáty, aby viedli kultúrne dialógy o rôznych formách a tvári nenávisti voči menšinovým skupinám, a to okrem iného aj na školách; vyzýva členské štáty, aby zaistili, aby sa súčasťou národných vzdelávacích systémov stali právo na nediskrimináciu, ako aj história a práva osôb patriacich k menšinám;
 29. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začali viesť kampane proti prejavom nenávisti, aby v rámci policajných zložiek zriadili oddelenia boja proti trestným činom páchaným z nenávisti založené na uvedomení si výziev, ktorým čelia rôzne menšinové skupiny, a vykonávali odbornú prípravu na pracovisku, a aby osobám patriacim k menšinám zaručili rovnosť pred zákonom a rovnaký prístup k spravodlivosti a procesným právam;
 30. domnieva sa, že Komisia a členské štáty musia zabezpečiť, aby osoby patriace k menšinám si mohli uplatňovať práva bez strachu; v tejto súvislosti nabáda členské štáty, aby do svojich školských osnov na všetkých úrovniach zahrnuli povinné vzdelávanie o ľudských právach, demokratickom občianstve a politickej gramotnosti; nabáda Komisiu a členské štáty, aby poskytli povinnú odbornú prípravu zodpovedným osobám, ktoré vykonávajú kľúčovú úlohu z hľadiska správneho vykonávania právnych predpisov EÚ a členských štátov a ktoré musia byť vyškolené tak, aby slúžili všetkým občanom a uplatňovali prístup založený na ľudských právach; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby riešili prierezovú diskrimináciu, a to tak vo svojich politikách, ako aj prostredníctvom svojich programov financovania;
 31. vyzýva členské štáty, aby v záujme vytvorenia vzájomnej dôvery zriadili národné komisie pravdy a zmierenia s cieľom uznať stáročné prenasledovanie, vylúčovanie a neuznávanie osôb patriacich k menšinám a zdokumentovať tieto záležitosti; vyzýva členské štáty, aby jasne odsúdili a potrestali popieranie zverstiev voči osobám patriacim k menšinám, a nabáda ich, aby uznávali a ctili významné pamätné dni menšinových skupín na štátnej úrovni, napríklad Deň pamiatky rómskych obetí holokaustu; nabáda ich, aby vytvorili inštitúcie, ktoré budú poukazovať na históriu a kultúru menšinových skupín, a aby ich podporovali finančne aj administratívne;
 32. považuje za kľúčové aktívne a zmysluplné sociálne, hospodárske, politické a kultúrne zapojenie menšinových skupín; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby na základe skutočných a systematických konzultácií so zástupcami menšinových skupín vytvorili stratégie s proaktívnymi aj reaktívnymi opatreniami a aby týchto zástupcov zapojili do uskutočňovania, monitorovania a hodnotenia hlavných programov a projektov organizovaných na všetkých úrovniach vrátane miestnej úrovne, a to s cieľom zaručiť ich inkluzívnosť a nediskrimináciu;
 33. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili úplné a dôsledné vykonávanie, uplatňovanie a presadzovanie smernice o rasovej rovnosti, a nabáda ich, aby sa zapojili do kampaní na zvyšovanie povedomia týkajúcich sa antidiskriminačných právnych

predpisov; domnieva sa, že členské štáty by mali zabezpečiť, aby sankcie boli dostatočne účinné, primerané a odrádzajúce, ako sa požaduje v tejto smernici; vyzýva Komisiu, aby riadne sledovala vykonávanie tejto smernice;

34. vyjadruje poľutovanie nad tým, že navrhovaná smernica o rovnakom zaobchádzaní z roku 2008 ešte stále čaká na schválenie v Rade; opakuje svoju výzvu Rade, aby čo najskôr prijala svoju pozíciu k návrhu;

Národnostné a etnické menšiny

35. konštatuje, že národnostné a etnické menšiny sú skupiny osôb patriacich k menšinám, ktoré žijú na rovnakom území a majú spoločnú identitu, v niektorých prípadoch v dôsledku zmeny hraníc, v iných prípadoch v dôsledku toho, že dlhodobo obývali určitú oblasť, čím sa im podarilo zachovať si vlastnú identitu; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby chránili kultúrnu a jazykovú identitu národnostných a etnických menšín a aby vytvorili podmienky na presadzovanie tejto identity; poukazuje na dôležitú úlohu, ktorú môžu regionálne a miestne orgány v EÚ zohrávať pri ochrane národnostných a etnických menšín, a domnieva sa, že administratívna reorganizácia a zmeny v územnom členení nesmú mať pre národnostné menšiny negatívne dôsledky; nabáda členské štáty, aby finančné zdroje na vykonávanie práv menšín poskytovali z centrálného rozpočtu a nezaťažovali tým miestne rozpočty;
36. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby národnostným a etnickým menšinám zaručili rovnaké možnosti v účasti na politickom a spoločenskom živote; vyzýva členské štáty, aby prijali volebné systémy a zákony uľahčujúce zastúpenie národnostných a etnických menšín; vyzýva členské štáty, aby ihneď prijali nápravné opatrenia na zastavenie diskriminačnej registrácie novorodencov, aby vykonávali registráciu novorodencov v prípade príslušníkov menšinových skupín bez diskriminácie a aby zaistili, že vydávané preukazy totožnosti nebudú diskriminačné;
37. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uskutočnili koherentnú analýzu súčasných menšinových politík s cieľom sprehľadniť ich silné a slabé stránky a zabezpečiť dodržiavanie práv národnostných a etnických menšín;
38. vyzýva agentúru FRA, aby vypracovala stanovisko k tomu, ako vytvárať prostriedky na ochranu a presadzovanie práv osôb patriacich k národnostným menšinám, a to v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora vo veci T-646/13;

Kultúrne práva

39. zdôrazňuje, že kultúrne aktivity sú základom pre zachovanie identity národnostných a etnických menšín a že zachovanie tradícií menšín a vyjadrenie umeleckých hodnôt v materinskom jazyku sú mimoriadne dôležité z hľadiska zachovania európskej rozmanitosti; konštatuje, že zachovanie kultúrneho dedičstva menšín je spoločným záujmom EÚ a členských štátov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali, posilňovali a presadzovali kultúrne práva menšín;
40. pripomína, že pochopenie toho, čo znamená kultúra, je nevyhnutné na vymedzenie rozsahu práv menšín v tomto ohľade; konštatuje, že v širšom zmysle je kultúra súčtom materiálnych a nemateriálnych činností a úspechov určitej komunity a toho, čo ju

odlišuje od iných komúní; zdôrazňuje, že kultúrne práva by mali zahŕňať právo zúčastňovať sa na kultúrnom živote, právo užívať si kultúru, právo zvoliť si príslušnosť k určitej skupine, jazykové práva a ochranu kultúrneho a vedeckého dedičstva;

41. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uznali prínos národnostných a etnických menšín ku kultúrnemu dedičstvu Únie, posilnili dialóg so zástupcami menšín a osobami patriacimi k menšinám a určili a vykonávali koordinované politiky a opatrenia zamerané na udržateľné riadenie ochrany a rozvoja ich kultúry; vyzýva členské štáty, aby v záujme ochrany kultúrnych práv zaručili primeraný stupeň inštitucionalizácie postupov na vnútroštátnej úrovni;
42. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby národnostné a etnické menšiny a osoby, ktoré k nim patria, zapájali do rozvoja vedomostí a zručností, ktoré sú potrebné na zachovanie, udržateľné riadenie a rozvoj kultúrneho dedičstva a ktoré by sa mali odovzdať budúcim generáciám, a aby ich v tomto rozvoji podporovali; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zriadili a udržiavali nezávislé kultúrne fondy pre osoby patriace k menšinám, a to tak na horizontálnej, ako aj na vertikálnej úrovni, s cieľom zaistiť účinnú, transparentnú a rovnakú podporu kultúrneho života menšinových komúní;
43. zdôrazňuje, že médiá zohrávajú ústrednú úlohu, pokiaľ ide o kultúrne a jazykové práva; pripomína, že možnosť mať prístup k informáciám a obsahu, prijímať ich a zverejňovať v jazyku, ktorému človek plne rozumie a vie v ňom komunikovať, je predpokladom rovnocennej a účinnej účasti na verejnom hospodárskom, spoločenskom a kultúrnom živote; v tejto súvislosti poznamenáva, že osobitnú pozornosť treba venovať potrebám osôb patriacim k národnostným a etnickým menšinám, ktoré žijú v pohraničných, vidieckych a odľahlých oblastiach; vyjadruje znepokojenie nad nedostatočným financovaním médií, ktoré publikujú alebo vysielajú v regionálnych alebo menšinových jazykoch; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby poskytovali primerané financovanie organizáciám a médiám, ktoré zastupujú menšiny, s cieľom prispieť tak k ochrane kultúrnych identít menšín a umožniť im sprostredkovať ich názory, jazyk a kultúru väčšinovému obyvateľstvu;
44. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili nezávislosť médií, aby podporovali používanie menšinových jazykov v médiách a aby pri udeľovaní licencií na poskytovanie mediálnych služieb vrátane licencií na televízne a rozhlasové vysielanie zohľadňovali národnostné a etnické menšiny; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby poskytovali náležité finančné prostriedky organizáciám zastupujúcim menšiny, a to s cieľom posilniť ich pocit spolupatričnosti a identifikácie s ich príslušnou menšinovou skupinou, ako aj zviditeľniť ich identitu, jazyky, históriu a kultúru v očiach väčšinového obyvateľstva;
45. pripomína zásadnú úlohu verejnoprávnych médií pri propagovaní tohto obsahu, najmä pod demokratickou kontrolou miestnych alebo regionálnych orgánov; vyzýva Komisiu, aby vytvorila právne a regulačné podmienky na zabezpečenie slobody vo vysielaní, retransmisii a prijímaní audiovizuálneho obsahu v regiónoch, kde žijú menšiny, aby mohli sledovať a počúvať obsah vo svojom materinskom jazyku, ktorý je vysielaný cezhranične bez geografického blokovania;
46. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vhodnými prostriedkami zaistili, aby služby audiovizuálnych médií neobsahovali žiadne podnecovanie násillia alebo nenávisti voči

osobám patriacim k menšinám; zdôrazňuje, že médiá zohrávajú významnú úlohu, čo sa týka informovania o porušovaní práv menšín, a že každodenná realita, ktorej menšiny čelia, zostáva neviditeľná, ak sa o nej neinformuje;

47. vyzýva členské štáty, aby sa vyvarovali takého politického a právneho konania a politík, ktorých cieľom je stanovenie obmedzujúcich opatrení, ako je povinné titulkovanie a/alebo preklad a povinné kvóty na programy v úradných jazykoch; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby umožňovali a podporovali fungovanie médií vysielajúcich v regionálnych či menšinových jazykoch, a to aj v online rozhraniach; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili náležité finančné prostriedky alebo granty pre organizácie a médiá, ktoré zastupujú národnostné a etnické menšiny, a to s ohľadom na ich regionálne špecifiká a potreby;
48. vyzýva členské štáty, aby v nadväznosti na Európsky rok kultúrneho dedičstva posilnili a podporili svoje menšinové kultúry a tým podporili šírenie informácií o ich dejinách a tradíciách a zabezpečili, aby tieto komunity nezostali izolované;
49. zdôrazňuje, že tvorba akejkoľvek politiky v oblasti kultúrneho dedičstva by mala byť inkluzívna, komunitná a participatívna a mala by zahŕňať konzultácie a dialóg s dotknutými menšinovými komunitami;

Právo na vzdelanie

50. konštatuje, že vzdelávanie zohráva kľúčovú úlohu v oblasti socializácie a rozvoja identity a zostáva hlavným nástrojom na oživenie a udržanie ohrozených menšinových jazykov; konštatuje, že každá osoba patriaca k národnostnej menšine má právo na vzdelanie v menšinovom jazyku; zdôrazňuje, že pre zachovanie kultúrnej a jazykovej identity má zásadný význam kontinuita vzdelávania v materinskom jazyku; konštatuje, že pokiaľ ide o vzdelávanie v menšinovom jazyku, neexistuje jediný najlepší model, ktorý by bol vhodný pre všetky národnostné a etnické menšiny; poznamenáva, že osobitnú pozornosť treba venovať ľuďom, ktorí používajú posunkový jazyk;
51. pripomína, že v článku 14 Rámcového dohovoru Rady Európy na ochranu národnostných menšín sa odporúča, aby sa štáty, ktoré sú stranami tohto dohovoru, v rámci svojich možností a v rámci svojich vzdelávacích systémov usilovali zabezpečiť, aby osoby patriace k národnostným menšinám mali primerané príležitosti učiť sa príslušný menšinový jazyk alebo dostávať pokyny v tomto jazyku, a to bez toho, aby bola dotknutá výučba úradného jazyka alebo vyučovanie v tomto jazyku;
52. podporuje Komisiu a členské štáty vo vykonávaní ďalších krokov s cieľom vytvoriť vhodné nástroje na presadzovanie a podporu používania jazykov, ktorými hovoria národnostné a etnické menšiny, ako úradných jazykov na územiach, ktoré obývajú, a to na miestnej alebo regionálnej úrovni a v súlade so zásadami Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín a charty jazykov, a aby zároveň zabezpečili, aby táto ochrana a podpora používania regionálnych a menšinových jazykov nebola na úkor úradných jazykov ani povinnosti sa ich naučiť;
53. vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré členské štáty ešte neratifikovali chartu jazykov, a nad tým, že niektoré, ktoré ju už ratifikovali, ju v skutočnosti nevykonávajú; vyjadruje sklamanie z toho, že v niektorých členských štátoch sa existujúce práva budú

nevykonávajú, alebo sa nimi otvorene opovrhujú;

54. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v súlade s medzinárodnými normami zabezpečili, aby osoby patriace k národnostným a etnickým menšinám mali zaručené práva a zodpovedajúce príležitosti na získanie vzdelania v menšinovom jazyku a na vyučovanie v ich materinskom jazyku, a to tak vo verejných, ako aj v súkromných vzdelávacích zariadeniach; nabáda členské štáty, aby vypracovali vhodné politiky vzdelávania a vykonávali tie politiky, ktoré najlepšie vyhovujú potrebám národnostných a etnických menšín, a to aj prostredníctvom osobitných vzdelávacích programov alebo osobitných učebných osnov a učebníc; vyzýva členské štáty, aby poskytovali finančné prostriedky na odbornú prípravu učiteľov s cieľom zabezpečiť kvalitné vyučovanie v menšinových jazykoch a aby začlenili najlepšie postupy v oblasti vyučovania cudzích jazykov do metodiky vyučovania úradných jazykov, pokiaľ ide o učebné plány pre školy, ktoré poskytujú vzdelávanie v menšinovom jazyku; zdôrazňuje, že členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa tak regionálne či menšinové jazyky, ako aj úradné jazyky vyučovali pomocou vhodných metód;
55. nabáda členské štáty, aby zabezpečili, aby osoby, ktorých materinský jazyk je regionálny alebo menšinový jazyk, mali príležitosť dostatočne sa naučiť úradný jazyk, a to začlenením osvedčených postupov z výučby cudzích a druhých jazykov do metodického prístupu prijatého pre výučbu úradného jazyka štátu;
56. zdôrazňuje však, že osoby patriace k menšinám by sa mali učiť aj jazyk, dejiny a kultúru väčšinového obyvateľstva a že žiaci a široká verejnosť patriaci k väčšinovému obyvateľstvu by mali byť oboznámení s dejinami a kultúrou menšín a mali by mať príležitosť učiť sa menšinové jazyky;
57. nabáda členské štáty na zostavenie takých učebníc, ktoré spĺňajú potreby osôb, ktoré hovoria regionálnymi alebo menšinovými jazykmi, alebo ak sa to ukáže ako nemožné, aby umožnili používanie učebníc z iných krajín, ktoré boli vydané v týchto jazykoch, a to v spolupráci so vzdelávacími regulačnými orgánmi krajín, v ktorých sa príslušné jazyky používajú;
58. zdôrazňuje význam vysokoškolského vzdelávania v materinskom jazyku a odbornej prípravy odborníkov so znalosťou špecializovanej terminológie, a to najmä v regiónoch s veľkým počtom osôb, ktoré hovoria príslušným jazykom; zdôrazňuje nalievajúcu potrebu vyučovať lekárov v menšinových jazykoch;
59. nabáda vlády členských štátov, aby zahrnuli zástupcov menšín do rokovaní o organizácii ich vzdelávacích systémov;
60. vyzýva členské štáty, aby v záujme zabezpečenia rovnosti vo vzdelávaní vymedzili preferenčné prahové hodnoty pre štúdium regionálnych alebo menšinových jazykov; nabáda Komisiu a členské štáty, aby podporovali právo osôb patriacich k národnostným alebo etnickým menšinám, ktoré žijú v oblastiach s veľkým počtom takýchto menšín vrátane vidieckych oblastí alebo oblastí so značne roztrúsenými osadami, aby získali vzdelanie v menšinovom jazyku, najmä vo svojom materinskom jazyku, ak po ňom existuje dostatočný dopyt; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, aby reformy a politiky v oblasti vzdelávania neobmedzovali právo na získanie vzdelania v menšinovom jazyku;

61. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaistili dostupnosť integrovanej podpory na vertikálnej úrovni pre menšinové a regionálne jazyky vo vzdelávacích systémoch, a to konkrétne vytvorením útvarov na ministerstvách školstva členských štátov, ako aj v rámci Komisie, ktoré budú zodpovedné za začleňovanie vzdelávania v menšinových a regionálnych jazykoch do školských učebných plánov; nabáda členské štáty, aby podporovali kontinuitu vzdelávania v menšinových jazykoch – od predškolského vzdelávania až po terciárne vzdelávanie;
62. konštatuje, že odborná príprava učiteľov a prístup ku kvalitným učebniciam a učebným materiálom sú základnými predpokladmi zabezpečenia kvalitného vzdelania pre študentov; konštatuje, že učebné osnovy, vzdelávacie materiály a učebnice dejepisu by mali obsahovať spravodlivé, presné a informatívne zobrazenie spoločností a kultúr menšinových skupín; poznamenáva, že všeobecne rozšíreným problémom vzdelávania v menšinovom jazyku, ktorý treba riešiť, je nedostatok kvalitných učebných materiálov a riadne kvalifikovaných učiteľov ovládajúcich menšinový jazyk; poukazuje na to, že viacrozmernej prístup k výučbe dejín by mal byť požiadavkou na všetkých školách, či už ide o menšinové alebo väčšinové komunity; poukazuje na význam rozvoja odbornej prípravy učiteľov s cieľom prispôbiť sa potrebám výučby na rôznych úrovniach a v rôznych typoch škôl;
63. zdôrazňuje, že výučba menšinových jazykov prispieva ku vzájomnému porozumeniu medzi väčšinovým obyvateľstvom a menšinami a zblízuje komunity; vyzýva členské štáty, aby uplatňovali pozitívne opatrenia na zaistenie riadneho zastúpenia menšín vo vzdelávaní, ako aj vo verejnej správe a vo výkonných agentúrach na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni;
64. vyzýva Komisiu, aby posilnila podporu programov zameraných na výmenu skúseností a najlepších postupov v oblasti vzdelávania v regionálnych a menšinových jazykoch v Európe; žiada EÚ a Komisiu, aby v budúcej generácii programov Erasmus+, Kreatívna Európa a Európa pre občanov v rámci nového viacročného finančného rámca (VFR) kládli väčší dôraz na regionálne a menšinové jazyky;
65. vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že v niektorých členských štátoch žiaci, ktorí patria k menšinám, nie sú začlenení do bežných vzdelávacích inštitúcií, ale sú umiestnení do špeciálnych škôl s odôvodnením, že nemajú dostatočnú znalosť jazyka, v ktorom vyučovanie prebieha; pripomína, že vzdelanie v menšinovom jazyku ani spolupatričnosť k akejkoľvek konkrétnej menšine nemožno použiť ako dôvod na ospravedlnenie segregácie detí na základe identity; vyzýva členské štáty, aby upustili od takejto segregácie a prijali primerané opatrenia s cieľom umožniť takýmto žiakom navštevovať triedy v bežných školách; vyzýva členské štáty, aby zvažili zahrnutie tém venovaných základným ľudským právam a najmä právam menšín do školských osnov ako prostriedku presadzovania kultúrnej rozmanitosti a tolerancie prostredníctvom vzdelávania;

Jazykové práva

66. konštatuje, že jazyk je základnou súčasťou kultúrnej identity menšín a ich ľudských práv; zdôrazňuje, že treba podporovať právo na používanie menšinového jazyka v súkromí, ako aj na verejnosti a bez vystavenia sa diskriminácii, a to v oblastiach, v ktorých žije značný počet osôb patriacich k menšinám, s cieľom zabezpečiť, aby sa

jazyky mohli odovzdávať z jednej generácie na druhú, a chrániť jazykovú rozmanitosť v rámci Únie; vyzýva Komisiu, aby posilnila svoj plán na podporu výučby a používania regionálnych jazykov ako možného spôsobu boja proti jazykovej diskriminácii v EÚ a na presadzovanie jazykovej rozmanitosti; pripomína, že presadzovanie znalosti menšinových jazykov ľuďmi, ktorí nie sú príslušníkmi danej menšiny, je spôsob, ako podporovať vzájomné porozumenie a uznanie;

67. zdôrazňuje, že Parlament vo svojom uznesení z 11. septembra 2013 pripomenul, že Komisia by mala venovať pozornosť tomu, že niektoré členské štáty a regióny svojimi politikami ohrozujú prežitie jazykov na svojom území, aj keď tieto jazyky v európskom kontexte ohrozené nie sú; vyzýva Komisiu, aby posúdila administratívne a legislatívne prekážky, ktoré bránia používaniu týchto jazykov;
68. konštatuje, že EÚ je okrem 24 úradných jazykov domovom aj pre ďalších 60 jazykov, ktoré sú takisto súčasťou kultúrneho a jazykového dedičstva Európy a ktorými hovorí 40 miliónov ľudí v určitých regiónoch alebo v rámci určitých skupín; poukazuje na to, že viacjazyčnosť Európskej únie je na úrovni medzinárodných organizácií jedinečná; poznamenáva, že zásada viacjazyčnosti je zakotvená v Charte základných práv Európskej únie, z ktorej pre EÚ vyplýva povinnosť rešpektovať jazykovú rozmanitosť a podporovať bohaté jazykové a kultúrne dedičstvo Európy presadzovaním jazykového vzdelávania a jazykovej rozmanitosti;
69. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby pokiaľ ide o administratívne orgány a organizácie poskytujúce verejné služby, v súlade so zásadou proporcionality umožňovali a podporovali používanie regionálnych alebo menšinových jazykov v praxi, ako napríklad vo vzťahoch medzi súkromnými osobami a organizáciami na jednej strane a subjektmi verejného sektora na druhej strane; vyzýva členské štáty, aby v oblastiach, v ktorých žije značný počet osôb patriacich k národnostným a etnickým menšinám, sprístupňovali informácie a verejné služby v ich jazykoch, a to aj na internete;
70. vyzýva členské štáty, aby podporili prístup k menšinovým a regionálnym jazykom prostredníctvom financovania a podpory prekladu, dabingu a titulovania a zostavením príslušnej a nediskriminačnej terminológie v administratívnom, obchodnom, hospodárskom, sociálnom, technickom a právnom registri ;
71. vyzýva miestne orgány, aby v príslušných oblastiach umožnili používanie regionálnych a menšinových jazykov; nabáda členské štáty, aby ako usmernenia využívali osvedčené postupy, ktoré už existujú na vnútroštátnej úrovni;
72. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali používanie regionálnych alebo menšinových jazykov na miestnej a regionálnej úrovni; s ohľadom na tento cieľ vyzýva miestne orgány, aby zabezpečili používanie príslušných jazykov v praxi;
73. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, aby v oblastiach, v ktorých žije značný počet osôb patriacich k národnostným menšinám, sa bezpečnostné značenia a označenia, dôležité záväzné pokyny a verejné oznámenia určené občanom, či už poskytované verejnými orgánmi alebo súkromným sektorom, ako aj toponymické názvy a topografické označenia uvádzali v správnej forme a aby boli dostupné v jazykoch bežne používaných v danom regióne, a to aj na značkách označujúcich vstup do alebo výstup z mestských oblastí a na všetkých ostatných cestných značeniach poskytujúcich

informácie;

74. konštatuje, že vizuálne znázornenie regionálnych a menšinových jazykov – dopravné značky, názvy ulíc, názvy administratívnych, verejných a obchodných inštitúcií atď. – je nevyhnutné na podporu a ochranu práv národnostných a etnických menšín, pretože to odráža a zároveň aj podporuje aktívne používanie regionálnych a menšinových jazykov, čím príslušníkov národnostných a etnických menšín povzbudzuje v tom, aby používali, chránili a rozvíjali svoju osobitnú jazykovú rozmanitosť, identitu a jazykové práva, vyjadrovali svoju multietnickú miestnu identitu, a posilňovali svoj pocit zodpovednosti ako príslušníci skupín žijúcich v miestnej alebo regionálnej komunite;
75. vyzýva členské štáty, aby nepoužívali alebo zakázali právne praktiky brániace v prístupe menšín k celému spektru profesií vykonávaných v danom štáte; vyzýva členské štáty, aby zaručili primeraný prístup k právnym a justičným službám; domnieva sa, že zástupcov menšín by takisto mali výslovne informovať o postupoch, ktoré sa podľa vnútroštátneho práva uplatňujú v prípade porušenia ich práv ako osôb patriacich k menšine;
76. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uznali, že každá osoba patriaca k národnostnej menšine má právo používať svoje priezvisko (patronymum) a meno či mená v menšinovom jazyku a právo na ich oficiálne uznanie, a to aj v kontexte slobody pohybu v EÚ;
77. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali opatrenia na odstránenie administratívnych a finančných prekážok, ktoré by mohli brzdiť rozvoj jazykovej rozmanitosti na európskej a vnútroštátnej úrovni a brániť požívaniu a uplatňovaniu jazykových práv osôb patriacich k národnostným a etnickým menšinám; naliehavo žiada členské štáty, aby skoncovali s jazykovo diskriminačnými praktikami;

Záver

78. vyzýva Komisiu, aby vypracovala spoločný rámec pre minimálne normy EÚ na ochranu menšín; odporúča, aby tento rámec obsahoval merateľné čiastkové ciele vrátane povinnosti pravidelného predkladania správ a aby jeho súčasťou bolo prinajmenšom:
 - vypracovanie usmernení zohľadňujúcich osvedčené postupy v rámci členských štátov, a to v spolupráci s rôznymi zainteresovanými stranami zapojenými do ochrany práv menšín,
 - odporúčanie Komisie zohľadňujúce existujúce vnútroštátne opatrenia, subsidiaritu a proporcionalitu,
 - legislatívny návrh na smernicu, ktorá sa má vypracovať na základe riadneho posúdenia vplyvu, v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality, ktoré sa uplatňujú v členských štátoch, a na základe uvedených bodov, o minimálnych normách pre menšiny v EÚ, ktorá bude zahŕňať aj jasné kritériá a sankcie;
79. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že tento rámec bude zahŕňať zhromažďovanie údajov, ako aj metodiky monitorovania a podávania správ založené na práci v teréne a orientované na financie a kvalitu, keďže tieto prvky posilňujú politiky

podložené dôkazmi a môžu prispieť k zlepšeniu účinnosti vykonávaných stratégií, činností a opatrení;

80. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, Agentúre Európskej únie pre základné práva, vládam a parlamentom členských štátov a kandidátskych krajín, OBSE, OECD, Rade Európy a Organizácii Spojených národov.

MENŠINOVÉ STANOVISKO

v súlade s článkom 52a ods. 4 rokovacieho poriadku
Marek Jurek

Navrhované uznesenie sa podstatne odchyľuje od pôvodného návrhu. Dokument, ktorý mal potvrdiť práva národnostných menšín (a teda aj právo na ich jazyk, kultúru, náboženstvo a politické zastúpenie na národnej a regionálnej úrovni), ktoré Európska únia už tak dlho ignoruje, bol použitý na propagáciu „mechanizmu v oblasti demokracie, zásad právneho štátu a základných práv“, ktorý nemá žiadny základ v zmluvách a v skutočnosti predstavuje pokus o zavedenie stálej neoprávnenej kontroly nad členskými štátmi.

Európsky parlament by mal mať vždy na pamäti, že je jedným z orgánov Únie, ktorý koná na základe zmlúv a v rámci právomocí, ktoré mu boli nimi zverené. Vyplýva to aj z jednoduchej, opakovane vyzdvihovanej a zjavnej zásady, podľa ktorej „väčšina nemôže robiť všetko“. Taktiež je veľmi nevhodné, že obhajcovia dohľadu nad demokratickými štátmi používajú menšiny ako rukojemníkov svojich politik a túžby po moci.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	10.10.2018
Výsledok záverečného hlasovania	+: 44 -: 4 0: 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Asim Ademov, Martina Anderson, Heinz K. Becker, Monika Beňová, Malin Björk, Michał Boni, Caterina Chinnici, Daniel Dalton, Frank Engel, Laura Ferrara, Romeo Franz, Kinga Gál, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Monika Hohlmeier, Brice Hortefeux, Filiz Hyusmenova, Sophia in 't Veld, Eva Joly, Dietmar Köster, Barbara Kudrycka, Cécile Kshetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar, Monica Macovei, Claude Moraes, József Nagy, Péter Niedermüller, Ivari Padar, Soraya Post, Birgit Sippel, Branislav Škripek, Csaba Sógor, Sergei Stanishev, Traian Ungureanu, Bodil Valero, Josef Weidenholzer, Kristina Winberg, Tomáš Zdechovský, Auke Zijlstra
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Kostas Chrysogonos, Carlos Coelho, Gérard Deprez, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Marek Jurek, Jean Lambert, Jeroen Lenaers, Innocenzo Leontini, Angelika Mlinar, Barbara Spinelli, Daniele Viotti, Axel Voss
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	John Stuart Agnew, Jude Kirton-Darling

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

44	+
ALDE	Gérard Deprez, Nathalie Griesbeck, Filiz Hyusmenova, Sophia in 't Veld, Angelika Mlinar
ECR	Monica Macovei
GUE/NGL	Martina Anderson, Malin Björk, Kostas Chrysogonos, Barbara Spinelli
PPE	Asim Ademov, Heinz K. Becker, Michał Boni, Carlos Coelho, Frank Engel, Kinga Gál, Monika Hohlmeier, Barbara Kudrycka, Jeroen Lenaers, Innocenzo Leontini, József Nagy, Csaba Sógor, Traian Ungureanu, Axel Voss, Tomáš Zdechovský
S&D	Monika Beňová, Caterina Chinnici, Sylvie Guillaume, Jude Kirton-Darling, Dietmar Köster, Cécile Kashetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar, Claude Moraes, Péter Niedermüller, Ivari Padar, Soraya Post, Birgit Sippel, Sergei Stanishev, Daniele Viotti, Josef Weidenholzer
VERTS/ALE	Romeo Franz, Eva Joly, Jean Lambert, Bodil Valero

4	-
ECR	Kristina Winberg
EFDD	John Stuart Agnew
ENF	Auke Zijlstra
PPE	Brice Hortefeux

4	0
ECR	Daniel Dalton, Marek Jurek, Branislav Škripek
EFDD	Laura Ferrara

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania